
FOLKETINGET

Europaudvalget

Den økonomiske konsulent i Folketinget

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 26. marts 2010

Notat om Kommissionens svar på Danmarks Konvergensprogram, 2009-2011

Sammenfatning

Som reaktion på den økonomiske krise og i overensstemmelse med den europæiske genopretningsplan iværksatte Danmark en omfattende **finanspolitisk stimulering** i 2009 og agter også i 2010 at fastholde en understøttende finanspolitik. Saldoen på statsbudgettet har således foretaget en kraftig vending til et underskud i 2009 og vil blive yderligere forværret i 2010 til over 5 % af BNP.

Underskuddet forventes gradvis at indsnævres til under referenceværdien på 3 % i 2013, men **programmet angiver ikke, hvilke foranstaltninger der er nødvendige for at slå ind på konsolideringskursen**. Budgetresultaterne vil kunne blive værre end forventet i programmet på mellem- og langt sigt på grund af ret så **gunstige væksttagelser** for tiden efter 2011.

For at opnå en holdbar udvikling i de offentlige finanser består hovedudfordringen i gennem fortsatte reformer at øge udbuddet af arbejdskraft. Danmark opfordres til at øge indsatsen for at sikre, at den planlagte overskridelse af referenceværdien på 3 % af BNP holdes under kontrol, og til at angive, **hvilke foranstaltninger der vil blive truffet for at understøtte budgetkonsolideringen**.

1. Indledning

Kommissionen har fremsendt et udkast til svar angående det danske konvergensprogram. Udkastet skal senere vedtages i et rådsmøde (eco-fin).

I svaret opridser Kommissionen de økonomiske begivenheder, der fører til, at der er opstået et stort underskud i Danmark.

2. Det startede i 2008

Nedturen begyndte i 2008 da "boblen" bristede, og eksportfaldet satte ind. Det fik BNP og produktionen til at falde med stigende arbejdsløshed til følge. Den danske regering iværksatte adskillige økonomiske og finansielle hjælpepakker samt to hjælpepakker for bankerne. Alligevel lykkedes det ikke at holde **underskuddet** på offentlige budgetter under de 3 % af BNP som foreskrevet i EU-traktaten, idet underskuddet for 2009 nåede op på 3 % af BNP. For 2010 er underskuddet på 5,5 %. Den offentlige gæld er dog stadig under de 60 % som foreskrevet.

Der er to udfordringer for at opnå **holdbare** offentlige finanser: Den ene er at **sikre udbuddet af arbejdskraft**, og den anden er at **nedbringe** de vækststimulerende faktorer på en hensigtsmæssig måde.

Der er også behov for strukturelle reformer i Danmark, der sikrer arbejdsuddet og herunder reformer af "early retirement benefits" (efterløn?).

3. Økonomisk politik

Dansk økonomisk politik og finanspolitik har været præget af en relativ stærk finansiell ramme med store overskud på offentlige finanser. Det offentlige forbrug har imidlertid haft en tendens til at overskride måltallene. **Skattestoppet** kan ses som et middel til at kontrollere offentlige udgifter, men dens strikse overholdelse af skattestoppet gør egentlige skattereformer vanskelige, og herunder gør det svært at komme ineffektiviteten i skattesystemet til livs. Her tænkes specielt på beskatningen af **fast ejendom**.

Skattereformen i 2009 letter beskatningen af arbejdskraften på betydelig vis. På **kort sigt** er indtægtstabt anslået til 1 % af BNP, men finansieringsselementerne og herunder de forventede effekter på arbejdsuddet ("hoped for incentives of labour supply"), skulle gøre reformen fuldt finansieret på **lang sigt**.

4. Konvergensprogrammet

Det ser ud til, at Kommissionen ikke er helt enig i den metode regeringen har anvendt til beregning af det strukturelle underskud i 2015. Ifølge **regeringens** opgørelser vil der være fuld balance i 2015 med de nye initiativer, og herunder vil det strukturelle underskud være væk (jf. EU-note 25, Notat om Danmarks Konvergensprogram"). Men ifølge **Kommissionens** opgørelse vil det strukturelle underskud være på 0,4 % af BNP i 2015, når der anvendes den almindeligt anerkendte metode, hvilket afviger fra regeringens.

Hertil kommer, at Konvergensprogrammet for en stor dels vedkommende bygger på, at der er **nulvækst i de offentlige udgifter** i perioden 2011-2013, og at der ikke skal gennemføres skatteforhøjelse. Kommissionen påpeger her, at dette konsolideringsforslag endnu ikke er konkret udmøntet.

Set i lyset af, at nulvækst i de offentlige udgifter kan være svært at overholde, er en yderligere specifikation af foranstaltningerne ønskelig.

Men herudover påpeger Kommissionen, at der helt klart er nogle risici forbundet med opnåelse af balance på de offentlige finanser i løbet af perioden op til 2015.

Dels bygger konvergensprogrammet på ret så gunstige vækstantagelser for tiden efter 2011, og **dels** angiver programmet ikke hvilke udgiftsforanstaltninger der helt konkret er tale om, for at opnå den forudsete eliminering af underskuddet, som ovenfor nævnt.

Det korte af det lange er, at **Kommissionen beder Danmark om**, at styrke foranstaltningerne der bevirker, at Danmark ikke overskrider 3 % grænsen fra 2011-2012 for offentlige underskud **og** at specificere mere tydeligt, hvordan man forstiller sig konsolideringen på udgiftssiden foretages.

Med venlig hilsen

Niels Hoffmeyer (3602)

Therese Kiilerich Bach (3204)